



Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 31ης Μαΐου 2018*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας – Δέσμευση κεφαλαίων – Κατάχρηση εξουσίας – Αρχή της χρηστής διοικήσεως – Αρχή του δεδικασμένου – Παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ – Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως – Θεμελιώδη δικαιώματα – Αναλογικότητα – Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων»

Στην υπόθεση T-461/16,

Khaled Kaddour, κάτοικος Δαμασκού (Συρία), εκπροσωπούμενος από τις V. Davies και V. Wilkinson, solicitors, και τον R. Blakeley, barrister,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου αρχικώς από τους J. Bauerschmidt και G. Étienne, στη συνέχεια από τον M. Bauerschmidt και τη Σ. Κυριακοπούλου,

καθού,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως (ΚΕΠΠΑ) 2016/850 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2016, για την τροποποίηση της αποφάσεως 2013/255/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2016, L 141, σ. 125), και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/840 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2016, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 36/2012 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία (ΕΕ 2016, L 141, σ. 30), στον βαθμό που οι πράξεις αυτές αφορούν τον προσφεύγοντα,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία, πρόεδρο, I. Labucka και I. Ulloa Rubio (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: M. Marescaux, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 16ης Νοεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Ο προσφεύγων, Khaled Kaddour, είναι επιχειρηματίας συριακής ιθαγένειας που ασκεί εμπορική δραστηριότητα, μεταξύ άλλων, στον τομέα του καπνού και της αυτοκινητοβιομηχανίας.
- 2 Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταδικάζοντας σθεναρά τη βίαιη καταστολή των ειρηνικών διαδηλώσεων στη Συρία και απευθύνοντας έκκληση στις συριακές αρχές να μην καταφεύγουν στη βία, εξέδωσε, στις 9 Μαΐου 2011, την απόφαση 2011/273/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2011, L 121, σ. 11). Λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας της καταστάσεως, το Συμβούλιο επέβαλε απαγόρευση πώλησεως όπλων, απαγόρευση εξαγωγών εξοπλισμού που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή, περιορισμούς εισόδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και τη δέσμευση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που ευθύνονται για τη βίαιη καταστολή σε βάρος του άμαχου πληθυσμού στη Συρία.
- 3 Τα ονόματα των προσώπων που ευθύνονται για τη βίαιη καταστολή σε βάρος του άμαχου πληθυσμού στη Συρία, καθώς και τα ονόματα ή οι επωνυμίες των φυσικών ή νομικών προσώπων και των οντοτήτων που συνδέονται με αυτά παρατίθενται στο παράρτημα της αποφάσεως 2011/273. Δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, της αποφάσεως αυτής, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας κατόπιν προτάσεως κράτους μέλους ή του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, μπορεί να τροποποιεί το εν λόγω παράρτημα. Το όνομα του προσφεύγοντος δεν περιλαμβανόταν στο παράρτημα αυτό.
- 4 Δεδομένου ότι ορισμένα από τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν κατά της Αραβικής Δημοκρατίας της Συρίας εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΛΕΕ, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 442/2011, της 9ης Μαΐου 2011, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Συρία (ΕΕ 2011, L 121, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός ταυτίζεται, κατ' ουσίαν, με την απόφαση 2011/273, αλλά προβλέπει δυνατότητες αποδεσμεύσεως των δεσμευθέντων κεφαλαίων. Ο κατάλογος των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που αναγνωρίζονται είτε ως υπεύθυνα για την εν λόγω καταστολή είτε ως συνδεόμενα με τους υπευθύνους και περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του εν λόγω κανονισμού είναι πανομοιότυπος με αυτόν που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της αποφάσεως 2011/273. Επομένως, το όνομα του προσφεύγοντος δεν περιλαμβανόταν στο ως άνω παράρτημα. Κατά το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού 442/2011, οσάκις το Συμβούλιο αποφασίζει να υπαγάγει φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό στα προβλεπόμενα περιοριστικά μέτρα, τροποποιεί αναλόγως το παράρτημα ΙΙ και, περαιτέρω, επανεξετάζει τον κατάλογο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα αυτό σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον ανά δωδεκάμηνο.

Ως προς την αρχική εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους προσώπων σε βάρος των οποίων λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα

- 5 Με την εκτελεστική απόφαση 2011/367/ΚΕΠΠΑ, της 23ης Ιουνίου 2011, για την εφαρμογή της απόφασης 2011/273 (ΕΕ 2011, L 164, σ. 14), το Συμβούλιο τροποποίησε την απόφαση 2011/273 προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσει τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα και σε άλλα πρόσωπα και οντότητες. Στον στίχο 6 του πίνακα του μέρους Α του παραρτήματος, σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία αφορά η εν λόγω εκτελεστική απόφαση, περιλαμβανόταν το όνομα του προσφεύγοντος, καθώς και η ημερομηνία εγγραφής του ονόματός του στον επίμαχο κατάλογο, εν προκειμένω η 23η Ιουνίου 2011, και η ακόλουθη αιτιολογία:

«Επαγγελματικός συνεργάτης του Maher Al-Assad· πηγή χρηματοδότησης του καθεστώτος.»

- 6 Την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και της αποφάσεως 2011/273, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 611/2011, για την εφαρμογή του κανονισμού 442/2011 (ΕΕ 2011, L 164 σ. 1). Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στη σειρά 6 του πίνακα του παραρτήματος του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 7 Με την απόφαση 2011/782/ΚΕΠΠΑ, της 1ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας και για την κατάργηση της αποφάσεως 2011/273 (ΕΕ 2011, L 319, σ. 56), το Συμβούλιο, λόγω της σοβαρότητας της καταστάσεως στη Συρία, έκρινε αναγκαία την επιβολή πρόσθετων περιοριστικών μέτρων. Για λόγους σαφήνειας, τα μέτρα που επέβαλε η απόφαση 2011/273 και τα πρόσθετα μέτρα ενσωματώθηκαν σε ενιαία νομική πράξη. Η απόφαση 2011/782 προβλέπει, στο άρθρο της 18, περιορισμούς εισόδου στο έδαφος της Ένωσης και, στο άρθρο της 19, τη δέσμευση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων των προσώπων και των οντοτήτων που κατονομάζονται στο παράρτημα Ι. Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον στίχο 29 του πίνακα του παραρτήματος Ι, σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία αφορά η εν λόγω απόφαση, με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 8 Στις 26 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου με αίτημα την ακύρωση των αποφάσεων 2011/273, 2011/782 και του κανονισμού 442/2011, όπως είχαν εφαρμοστεί ή τροποποιηθεί μέχρι την ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου με αριθμό αναφοράς Τ-654/11.
- 9 Ο κανονισμός 442/2011 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 36/2012 του Συμβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 442/2011 (ΕΕ 2012, L 16, σ. 1). Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον στίχο 29 του πίνακα του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού αυτού με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 10 Με την απόφαση 2012/739/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 29ης Νοεμβρίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας και για την κατάργηση της απόφασης 2011/782/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2012, L 330, σ. 21), τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα ενσωματώθηκαν σε ενιαία νομική πράξη. Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον στίχο 28 του πίνακα του παραρτήματος Ι της αποφάσεως 2012/739 με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 11 Η εκτελεστική απόφαση 2013/185/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για την εφαρμογή της αποφάσεως 2012/739 (ΕΕ 2013, L 111, σ. 77), είχε ως σκοπό την επικαιροποίηση του καταλόγου των προσώπων και των οντοτήτων σε βάρος των οποίων λαμβάνονταν περιοριστικά μέτρα, ο οποίος περιλαμβανόταν στο παράρτημα Ι της αποφάσεως 2012/739. Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον στίχο 28 του πίνακα του παραρτήματος Ι με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 12 Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 363/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για την εφαρμογή του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2013, L 111, σ. 1), περιελάμβανε τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.

- 13 Στις 31 Μαΐου 2013, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2013/255/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά της Συρίας (ΕΕ 2013, L 147, σ. 14). Το όνομα του προσφεύγοντος περιλαμβανόταν στον στίχο 28 του πίνακα του παραρτήματος Ι της εν λόγω αποφάσεως με τις ίδιες πληροφορίες και την ίδια αιτιολογία με εκείνες που αναγράφονταν στο παράρτημα της εκτελεστικής αποφάσεως 2011/367.
- 14 Με υπομνήματα προσαρμογής των αιτημάτων του, τα οποία κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 22 και 28 Ιουνίου, 23 και 31 Ιουλίου 2012, καθώς και στις 7 Ιανουαρίου και στις 24 Ιουνίου 2013, ο προσφεύγων ζήτησε επίσης την ακύρωση, μεταξύ άλλων, του κανονισμού 36/2012, της αποφάσεως 2012/739, της εκτελεστικής αποφάσεως 2013/185, του εκτελεστικού κανονισμού 363/2013 και της αποφάσεως 2013/255, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν.
- 15 Με απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour κατά Συμβουλίου (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: απόφαση Kaddour I, ΕΥ:Τ:2014:947), το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε τον λόγο ακυρώσεως που αφορούσε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως στο οποίο υπέπεσε το Συμβούλιο περιλαμβάνοντας το όνομα του προσφεύγοντος στους καταλόγους των προσώπων σε βάρος των οποίων επιβάλλονται τα περιοριστικά μέτρα. Έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι ο φάκελος του Συμβουλίου δεν περιείχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο δυνάμενο να τεκμηριώσει τις διαπιστώσεις ότι ο προσφεύγων διατηρούσε επαγγελματική σχέση με τον Maher Al-Assad ή παρείχε οικονομική στήριξη στο συριακό καθεστώς. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή του προσφεύγοντος και ακύρωσε τον κανονισμό 36/2012, τον εκτελεστικό κανονισμό 363/2013 και την απόφαση 2013/255, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν, από τις 23 Ιανουαρίου 2015. Η προσφυγή κρίθηκε απαράδεκτη όσον αφορά τις λοιπές πράξεις κατά των οποίων στρεφόταν.
- 16 Το Συμβούλιο δεν άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947).

Ως προς την εκ νέου εγγραφή και τη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους προσώπων σε βάρος των οποίων λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα

- 17 Στις 26 Ιανουαρίου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση 2015/117/ΚΕΠΠΑ, για την εφαρμογή της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2015, L 20, σ. 85). Την ίδια ημέρα, εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/108 για την εφαρμογή του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2015, L 20, σ. 2). Με τις πράξεις αυτές, το όνομα του προσφεύγοντος ενεγράφη εκ νέου στους επίμαχους καταλόγους.
- 18 Ειδικότερα, το όνομα του προσφεύγοντος ενεγράφη εκ νέου στον στίχο 28 του πίνακα που περιείχε τους επίμαχους καταλόγους, υπό τον τίτλο «Α. Πρόσωπα», και αυτή η εκ νέου εγγραφή στηριζόταν στην ακόλουθη αιτιολογία:
- «Εξέχων σύριος επιχειρηματίας, συνδεδεμένος στενά με τον Maher al-Assad, κεντρικό πρόσωπο του συριακού καθεστώτος. Ο Khalid Qaddur παρέχει στήριξη στο συριακό καθεστώς και επωφελείται από αυτό και συνδέεται με πρόσωπα τα οποία επωφελούνται από το καθεστώς ή το στηρίζουν.»
- 19 Στις 27 Μαρτίου 2015, ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/117 και του εκτελεστικού κανονισμού 2015/108, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου με αριθμό αναφοράς Τ-155/15.
- 20 Στις 12 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/1836 για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2015, L 266, σ. 75). Την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1828 για την τροποποίηση του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2015, L 266, σ. 1). Οι πράξεις αυτές προέβλεπαν έκτοτε περιορισμούς ως προς την είσοδο ή τη διέλευση από το έδαφος των κρατών μελών, καθώς και δέσμευση κεφαλαίων των «εξεχόντ[ων] επιχειρηματιών

που δραστηριοποιούνται[ν] στη Συρία» και των «[μελών] των οικογενειών Assad και Makhlouf», εκτός αν «[υπήρχαν] επαρκή στοιχεία ότι [τα πρόσωπα αυτά] δεν συνδέονται[ν] ή δεν συνδέονται[ν] πλέον με το καθεστώς».

- 21 Με έγγραφο της 18ης Μαρτίου 2016 προς τους εκπροσώπους του προσφεύγοντος στην υπόθεση T-155/15, το Συμβούλιο ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι προ τίθετο να τροποποιήσει την αιτιολογία βάσει της οποίας ενεγράφη το όνομά του στους επίμαχους καταλόγους μετά από επανεξέταση της εν λόγω εγγραφής. Το Συμβούλιο έταξε προθεσμία στον προσφεύγοντα για την υποβολή τυχόν παρατηρήσεων.
- 22 Με έγγραφο της 13ης Απριλίου 2016, οι εκπρόσωποι του προσφεύγοντος στην υπόθεση T-155/15 αντιτάχθηκαν στη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 23 Στις 27 Μαΐου 2016, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2016/850, για την τροποποίηση της απόφασης 2013/255 (ΕΕ 2016, L 141, σ. 125). Την ίδια ημερομηνία, εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/840, για την εφαρμογή του κανονισμού 36/2012 (ΕΕ 2016, L 141, σ. 30). Με τις πράξεις αυτές (στο εξής, από κοινού: προσβαλλόμενες πράξεις), το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στους επίμαχους καταλόγους.
- 24 Ειδικότερα, το όνομα του προσφεύγοντος διατηρήθηκε στον στίχο 28 του πίνακα που περιείχε τους επίμαχους καταλόγους, υπό τον τίτλο «Α. Πρόσωπα» του παραρτήματος, με την ακόλουθη αιτιολογία:

«Εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία, με συμφέροντα ή/και δραστηριότητες στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, του πετρελαίου και των πλαστικών και με στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον Maher Al-Assad. Ωφελείται από το συριακό καθεστώς και το στηρίζει μέσω των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων. Συνεργάτης του Maher Al-Assad, μεταξύ άλλων μέσω των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων.»
- 25 Με έγγραφο της 30ής Μαΐου 2016, το Συμβούλιο κοινοποίησε, στους εκπροσώπους του προσφεύγοντος στην υπόθεση T-155/15, η οποία εκκρεμούσε κατά τον χρόνο εκείνο, τη νέα αιτιολογία προς στήριξη της εγγραφής του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους και τους απέστειλε φάκελο με τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώναν τη διατήρηση της εν λόγω εγγραφής.
- 26 Με έγγραφο της 6ης Ιουλίου 2016, οι νέοι εκπρόσωποι του προσφεύγοντος ενημέρωσαν το Συμβούλιο ότι αυτοί θα εκπροσωπούν στο εξής τον προσφεύγοντα και ζήτησαν από το Συμβούλιο να ακυρώσει την εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 27 Με έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2016, προς τους νέους εκπροσώπους του προσφεύγοντος, το Συμβούλιο απάντησε στο από 6 Ιουλίου 2016 έγγραφό τους και τους κοινοποίησε αντίγραφο των προσβαλλόμενων πράξεων, καθώς και τα έγγραφα που τεκμηριώναν τις πράξεις αυτές.
- 28 Με απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour κατά Συμβουλίου (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: απόφαση Kaddour II, EU:T:2016:628), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή που άσκησε ο προσφεύγων κατά της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/117 και κατά του εκτελεστικού κανονισμού 2015/108, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν. Έκρινε ότι η επανεγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους δικαιολογούνταν από το γεγονός ότι το Συμβούλιο προσκόμισε δέσμη συγκεκριμένων και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορούσε να αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων διατηρούσε δεσμούς με ορισμένα κεντρικά πρόσωπα του συριακού καθεστώτος, όπως ο Maher Al-Assad, βάσει του άρθρου 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255 και του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 36/2012.
- 29 Ο προσφεύγων δεν άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 30 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Αυγούστου 2016, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 31 Στις 28 Νοεμβρίου 2016, το Συμβούλιο κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου.
- 32 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες πράξεις·
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 33 Το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή στο σύνολό της·
 - επικουρικώς, στην περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο ακυρώσει τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν κατά του προσφεύγοντος, να διατάξει τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της αποφάσεως 2016/850 όσον αφορά τον προσφεύγοντα, έως ότου αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού 2016/840·
 - να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 34 Εισαγωγικά, πρέπει να τονιστεί ότι η απόφαση 2016/850 εκδόθηκε βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, το οποίο παρέχει αρμοδιότητα στο Συμβούλιο να εκδίδει αποφάσεις οι οποίες καθορίζουν τη στάση της Ένωσης επί συγκεκριμένου ζητήματος γεωγραφικής ή θεματικής φύσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, Αηbouba κατά Συμβουλίου, Τ-592/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2013:427, σκέψη 41).
- 35 Επίσης βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2015/1836, κατά την οποία η ιδιότητα ενός προσώπου ως εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία συνιστά νομικό κριτήριο που καθιστά δυνατή την εφαρμογή περιοριστικών μέτρων.
- 36 Συγκεκριμένα, κατά την αιτιολογική σκέψη 6 της αποφάσεως 2015/1836:
- «Το Συμβούλιο εκτιμά ότι, λόγω του στενού ελέγχου της οικονομίας που ασκεί το συριακό καθεστώς, ένας περιορισμένος κύκλος επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη Συρία είναι σε θέση να διατηρεί τη θέση του αποκλειστικά λόγω της στενής σχέσης και στήριξης που λαμβάνει από το καθεστώς και της επιρροής που ασκεί εντός αυτού. Το Συμβούλιο θεωρεί ότι θα πρέπει να προβλέψει περιοριστικά μέτρα επιβάλλοντας περιορισμούς εισόδου και δεσμεύοντας όλα τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους που ανήκουν, βρίσκονται στην κατοχή ή ελέγχονται από τους εν λόγω εξέχοντες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη Συρία, όπως προσδιορίστηκαν από το Συμβούλιο και κατονομάζονται στο παράρτημα Ι, ώστε να μην τους δίνεται η δυνατότητα παροχής υλικής ή οικονομικής στήριξης στο καθεστώς, και, μέσω της επιρροής τους, να αυξηθεί η πίεση που ασκείται στο ίδιο το καθεστώς προκειμένου να μεταβάλει τις κατασταλτικές πολιτικές του».
- 37 Ομοίως, τα άρθρα 27, παράγραφος 2, και 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255 όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2015/1836 προβλέπουν περιορισμούς όσον αφορά την είσοδο ή τη διέλευση από το έδαφος των κρατών μελών και δέσμευση κεφαλαίων των «εξεχόντων επιχειρηματιών

που δραστηριοποιούνται στη Συρία». Περαιτέρω, τα άρθρα 27, παράγραφος 3, και 28, παράγραφος 3, της ίδιας αποφάσεως προβλέπουν ότι τα πρόσωπα αυτά «δεν περιλαμβάνονται ούτε παραμένουν στον κατάλογο των προσώπων και οντοτήτων του παραρτήματος I, εφόσον υπάρχουν επαρκή στοιχεία ότι δεν συνδέονται ή δεν συνδέονται πλέον με το καθεστώς ή δεν ασκούν επιρροή ή δεν παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο καταστρατήγησης».

- 38 Προς στήριξη της προσφυγής, ο προσφεύγων προβάλλει, κατ' ουσίαν, πέντε λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αντλείται από κατάχρηση εξουσίας και από παραβιάσεις των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της αρχής του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και από προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ. Ο τρίτος λόγος αντλείται από πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως. Ο τέταρτος λόγος αντλείται από προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όσον αφορά τον σεβασμό της φήμης και την αδιατάρακτη απόλαυση των αγαθών, και από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Ο πέμπτος λόγος αντλείται από παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από κατάχρηση εξουσίας και από παραβιάσεις των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της αρχής του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και από προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής

- 39 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αποτελείται από τρεις αιτιάσεις. Πρώτον, ο προσφεύγων προβάλλει ότι, διατηρώντας σε ισχύ τα επίμαχα μέτρα σε βάρος του, το Συμβούλιο ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, δεύτερον, ότι το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, όπως αυτή κατοχυρώνεται με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τον λόγο ότι, μέχρι την κατάθεση της προσφυγής του, δεν είχε διαγράψει το όνομά του από τους επίμαχους καταλόγους. Ισχυρίζεται, τρίτον, ότι το Συμβούλιο προσέβαλε το δικαίωμά του αποτελεσματικής προσφυγής και παραβίασε την αρχή του δεδικασμένου, καθόσον ενέγραψε εκ νέου το όνομά του στους καταλόγους αυτούς, ενώ το Γενικό Δικαστήριο είχε ακυρώσει την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους.

Επί της πρώτης αιτιάσεως, αντλούμενης από κατάχρηση εξουσίας

- 40 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο, με την εκ νέου εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους, «ενήργησε προδήλως κατά κατάχρηση εξουσίας», καταστρατηγώντας έτσι την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947). Κατά τον προσφεύγοντα, το Συμβούλιο έπρεπε να προσφύγει δικαστικώς κατά της αποφάσεως αυτής και όχι να εγγράψει εκ νέου το όνομά του στους καταλόγους αυτούς στηριζόμενο σε αιτιολογία κατ' ουσίαν πανομοιότυπη με εκείνη που είχε κρίνει αβάσιμη το Γενικό Δικαστήριο. Ο προσφεύγων προβάλλει, εξάλλου, ότι το Συμβούλιο διατήρησε την εγγραφή του ονόματός του στους καταλόγους αυτούς βάσει του κριτηρίου της συνεργασίας με το συριακό καθεστώς και του κριτηρίου της στηριξεώς του καθεστώτος αυτού, τα οποία είχε ήδη απορρίψει το Γενικό Δικαστήριο. Εξάλλου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι οι νέες διαπιστώσεις του Συμβουλίου στηρίζονταν επίσης σε πραγματικά περιστατικά, αποδεικτικά στοιχεία ή περιστάσεις τα οποία κρίθηκαν ανεπαρκή από το Γενικό Δικαστήριο και τα οποία είχε στη διάθεσή του το Συμβούλιο κατά το χρονικό σημείο της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στους ίδιους αυτούς καταλόγους.
- 41 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 42 Κατά τη νομολογία, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον αν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε αποκλειστικώς ή, έστω, πρωτίστως για την επίτευξη σκοπών διαφορετικών από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την καταστρατήγηση διαδικασίας που προβλέπεται ειδικώς από τη Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (βλ. απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Melli Iran κατά

Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Όμως, εν προκειμένω, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι το Συμβούλιο, θεσπίζοντας τις προσβαλλόμενες πράξεις, επιδίωκε άλλον σκοπό και όχι την παύση της βίαιης καταστολής που ασκεί το συριακό καθεστώς σε βάρος του άμαχου πληθυσμού της Συρίας με τη δέσμευση των κεφαλαίων των προσώπων που αντλούν όφελος από το εν λόγω καθεστώς και το στηρίζουν, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν σχετικά η Συνθήκη ΛΕΕ και ο κανονισμός 36/2012.

- 43 Πρώτον, είναι απορριπτέο το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο ενήργησε προδήλως κατά κατάχρηση εξουσίας διατηρώντας σε ισχύ τα επίδικα μέτρα σε βάρος του για διάστημα πέντε περίπου ετών, παρά το γεγονός ότι η αρχική εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους είχε ακυρωθεί με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947). Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 93 της ως άνω αποφάσεως, το Συμβούλιο, στο πλαίσιο νέας εξετάσεως, έχει τη δυνατότητα να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους εν λόγω καταλόγους βάσει επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας.
- 44 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 36/2012, οσάκις το Συμβούλιο αποφασίζει να επιβάλει τα προβλεπόμενα περιοριστικά μέτρα σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό, πρέπει να τροποποιήσει αναλόγως τα παραρτήματα II ή IIα του εν λόγω κανονισμού και ότι, εξάλλου, αν προσκομισθούν νέα ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία, το Συμβούλιο πρέπει να επανεξετάσει την απόφασή του και να ενημερώσει σχετικά το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο. Περαιτέρω, πρέπει να εξετάζει τους καταλόγους που περιέχονται στα εν λόγω παραρτήματα ανά τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον μία φορά κάθε δώδεκα μήνες, σύμφωνα με την παράγραφο 4, του ίδιου άρθρου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Συμβούλιο υποχρεούται να επανεξετάζει τους επίμαχους καταλόγους και έχει το δικαίωμα, εάν προσκομισθούν νέα ουσιώδη αποδεικτικά στοιχεία, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, να τροποποιήσει την αιτιολογία ή να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους καταλόγους αυτούς. Επομένως, δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι το αποτέλεσμα της επανεξέτασης που οφείλει να πραγματοποιεί το Συμβούλιο όσον αφορά τα μέτρα που ελήφθησαν σε βάρος του προσφεύγοντος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο ενήργησε σύμφωνα με τις εξουσίες που του έχουν παρασχεθεί.
- 45 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι η αιτιολογία που προβάλλει το Συμβούλιο για να δικαιολογήσει την εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους είναι σχεδόν η ίδια με εκείνη επί της οποίας στηρίχθηκαν οι πράξεις που ακυρώθηκαν με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 64 της αποφάσεως της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), απόφαση περί εκ νέου εγγραφής ονόματος στους εν λόγω καταλόγους εκδοθείσα βάσει της ίδιας αιτιολογίας με εκείνη επί της οποίας είχε στηριχθεί η πρώτη εγγραφή του ονόματος αυτού μπορεί να αρκεί για να δικαιολογήσει την εν λόγω εγγραφή, εφόσον τα προσκομιζόμενα από το Συμβούλιο αποδεικτικά στοιχεία τεκμηριώνουν επαρκώς κατά νόμον την αιτιολογία αυτή.
- 46 Εξάλλου, παρατηρείται ότι, αντίθετα προς όσα προβάλλει ο προσφεύγων, η αιτιολογία που προκύπτει από τις προσβαλλόμενες πράξεις διακρίνεται σαφώς από την αιτιολογία που προέβαλε το Συμβούλιο στο πλαίσιο των πράξεων που ακυρώθηκαν με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947). Συγκεκριμένα, το όνομα του προσφεύγοντος είχε αρχικά εγγραφεί στους καταλόγους που είχαν επισυναφθεί στην απόφαση 2011/273 και στον κανονισμό 442/2011 λόγω της εταιρικής σχέσης του με τον Maher Al-Assad και της οικονομικής στήριξης του προς το συριακό καθεστώς (κριτήριο της οικονομικής στήριξης). Αντιθέτως, η διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους στηρίζεται, αφενός, στην ιδιότητά του ως εξέχοντος επιχειρηματία (κριτήριο του εξέχοντος επιχειρηματία δραστηριοποιούμενου στη Συρία) και, αφετέρου, στις στενές επιχειρηματικές σχέσεις που διατηρεί με τον Maher Al-Assad

(κριτήριο της συνεργασίας με το καθεστώς). Επομένως, λόγω των εμπορικών δραστηριοτήτων του, αντλεί όφελος από το καθεστώς αυτό, σύμφωνα με τις προσβαλλόμενες πράξεις, και το στηρίζει (κριτήριο της συνεργασίας και του οφέλους από το καθεστώς).

- 47 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι οι νέες διαπιστώσεις του Συμβουλίου στηρίζονται σε πραγματικά περιστατικά, αποδεικτικά στοιχεία ή περιστάσεις που κρίθηκαν ανεπαρκή από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ζήτημα αυτό αφορά το βάσιμο της αιτιολογίας που παρατέθηκε κατά του προσφεύγοντος. Επομένως, η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει, στο μέτρο που προβάλλεται προς στήριξη της παρούσας αιτιάσεως, να απορριφθεί ως αλυσιτελής.
- 48 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί η πρώτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

Επί της δευτέρας αιτιάσεως, η οποία αντλείται από παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως

- 49 Ο προσφεύγων προβάλλει ότι, με την εκ νέου εγγραφή και διατήρηση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους, το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως που κατοχυρώνεται με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Κατ' αυτόν, η περίπτωση του δεν εξετάστηκε με αμερόληπτο και δίκαιο τρόπο ούτε εντός εύλογης προθεσμίας. Συναφώς, προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι το όνομά του ενεγράφη στους επίμαχους καταλόγους για διάστημα άνω των πέντε ετών και ότι το Συμβούλιο, παραλείποντας να παραθέσει όλες τις διαπιστώσεις του κατά την αρχική εγγραφή, παρέτεινε τη διάρκεια της εξετάσεως της εγγραφής αυτής, προσβάλλοντας το δικαίωμα εξετάσεως των υποθέσεων του εντός εύλογης προθεσμίας και κατά παράβαση του καθήκοντος χρηστής διοικήσεως.
- 50 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 51 Εισαγωγικά, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων προβλέπει τα εξής:
- «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεων του από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.
2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει ιδίως:
- α) το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση προτού ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του·
- β) το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου·
- γ) την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της.
- [...]»
- 52 Εξάλλου, κατά τη νομολογία, στο πλαίσιο της επιβολής περιοριστικών μέτρων, το Συμβούλιο οφείλει να τηρεί την εν λόγω αρχή της χρηστής διοικήσεως, με την οποία συνδέεται, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση του αρμόδιου θεσμικού οργάνου να εξετάζει επιμελώς και αμερολήπτως όλα τα ουσιώδη στοιχεία της συγκεκριμένης περιπτώσεως (βλ. απόφαση της 30ής Ιουνίου 2016, Al Matri κατά Συμβουλίου, T-545/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:376, σκέψη 58 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 53 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση, εισαγωγικά, ότι, με την επιχειρηματολογία του, ο προσφεύγων βάλλει μόνον κατά του ότι το όνομά του εξακολουθεί να είναι εγγεγραμμένο στους επίμαχους καταλόγους, ενώ δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι έτυχε ακροάσεως πριν από την επιβολή των μέτρων αυτών σε βάρος του ούτε το γεγονός ότι του παρασχέθηκε πρόσβαση στον διοικητικό φάκελό του ούτε ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις είναι επαρκώς αιτιολογημένες κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
- 54 Κατ' αρχάς, όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο, εγγράφοντας εκ νέου και διατηρώντας το όνομά του στους επίμαχους καταλόγους, παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, από τις σκέψεις 43 και 44 ανωτέρω προκύπτει ότι το Συμβούλιο μπορούσε νομίμως να εγγράψει εκ νέου και να διατηρήσει το όνομα του προσφεύγοντος στους εν λόγω καταλόγους, μετά από επανεξέταση των καταλόγων αυτών. Επομένως, η εν λόγω επιχειρηματολογία πρέπει να απορριφθεί.
- 55 Ακολούθως, όσον αφορά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο δεν εξέτασε την περίπτωση του με αμερόληπτο και δίκαιο τρόπο και εντός εύλογης προθεσμίας, παρατηρείται ότι το γεγονός που επικαλείται ο προσφεύγων, ότι δηλαδή το όνομά του εμφανίζεται επί μεγάλο χρονικό διάστημα στους επίμαχους καταλόγους, δεν παρέχει τη δυνατότητα, αυτό καθαυτό, να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο εξέτασε την περίπτωση του με μεροληπτικό ή άδικο τρόπο ή εντός μη εύλογης, προθεσμίας κατά την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων. Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, το οποίο παρέχει αρμοδιότητα στο Συμβούλιο να εκδίδει αποφάσεις οι οποίες καθορίζουν τη στάση της Ένωσης επί συγκεκριμένου ζητήματος γεωγραφικής ή θεματικής φύσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, Anbouba κατά Συμβουλίου, T-592/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:427, σκέψη 41). Απλώς και μόνον το γεγονός ότι το όνομα του ενάγοντος περιλαμβάνεται στους επίμαχους καταλόγους δεν αρκεί για να θέσει υπό αμφισβήτηση την αμεροληψία του Συμβουλίου.
- 56 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο προς στήριξη των επιχειρημάτων του, οπότε τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν.
- 57 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο δεν μπορούσε να στηρίξει την απόφαση περί της εκ νέου εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους σε αιτιολογία που θα μπορούσε να έχει επικαλεστεί κατά την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους, πρέπει να τονιστεί ότι, λαμβανομένου υπόψη του αιτιολογικού της ακυρώσεως της αποφάσεως της πρώτης εγγραφής του ονόματος αυτού στους εν λόγω καταλόγους με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), τίποτα δεν εμπόδιζε το Συμβούλιο να προβεί σε εκ νέου εγγραφή για τους ίδιους λόγους, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκ νέου εγγραφή θα στηριζόταν σε αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά από εκείνα τα οποία το Γενικό Δικαστήριο είχε κρίνει ανεπαρκή για να δικαιολογήσουν την επιβολή των επίμαχων μέτρων στον προσφεύγοντα. Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί.
- 58 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η δεύτερη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής και από παραβίαση των αρχών του δεδουλευμένου και της ασφάλειας δικαίου

- 59 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, αφενός, ότι το Συμβούλιο προσέβαλε το δικαίωμά του αποτελεσματικής προσφυγής λόγω της εκ νέου εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους μετά την ακύρωση από το Γενικό Δικαστήριο της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στους εν λόγω

καταλόγους. Κατά την άποψή του, αυτή η εκ νέου εγγραφή καθιστά το δικόγραφο της προσφυγής του, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), άνευ «οποιασδήποτε πρακτικής αξίας».

- 60 Ο προσφεύγων προβάλλει, αφετέρου, ότι το Συμβούλιο, με την εκ νέου εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους μετά την ακύρωση από το Γενικό Δικαστήριο της αρχικής εγγραφής του εν λόγω ονόματος στους καταλόγους αυτούς, παραβίασε τις αρχές του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου.
- 61 Το Συμβούλιο αντικρούει τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 62 Πρώτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, που απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και έχει κατοχυρωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), καθώς και με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (απόφαση της 21ης Μαρτίου 2012, Fulmen κατά Συμβουλίου, T-439/10 και T-440/10, EU:T:2012:142, σκέψη 87).
- 63 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος σχετικά με το ότι το Συμβούλιο ενέγραψε εκ νέου το όνομά του στους επίμαχους καταλόγους μετά την ακύρωση της αρχικής εγγραφής του εν λόγω ονόματος απορρίφθηκαν ήδη στις σκέψεις 43 και 44 ανωτέρω.
- 64 Ακολούθως, όσον αφορά την επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος κατά την οποία το δικόγραφο της προσφυγής στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), κατέστη άνευ «οποιασδήποτε πρακτικής αξίας», πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση περί εκ νέου εγγραφής και διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους δεν διακυβεύει την αποτελεσματικότητα της προσφυγής επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση. Συγκεκριμένα, η απόφαση αυτή είχε ως συνέπεια την αναδρομική απάλειψη του εν λόγω ονόματος από τους καταλόγους αυτούς. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη σκέψη 93 της εν λόγω αποφάσεως, το Συμβούλιο, στο πλαίσιο νέας εξετάσεως, έχει τη δυνατότητα να εγγράψει εκ νέου το όνομα αυτό στους καταλόγους βάσει επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας.
- 65 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων έκανε χρήση του δικαιώματός του να ασκήσει την παρούσα προσφυγή κατά των προσβαλλόμενων πράξεων ενώπιον του δικαστή της Ένωσης βάσει του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 263, τέταρτο και έκτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Επομένως, ο προσφεύγων δεν μπορεί να επικαλεσθεί προσβολή του δικαιώματός του αποτελεσματικής προσφυγής.
- 66 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος σχετικά με την προσβολή του δικαιώματός του αποτελεσματικής προσφυγής πρέπει να απορριφθούν.
- 67 Δεύτερον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι ακυρωτικές αποφάσεις που εκδίδουν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης αποκτούν, μόλις καταστούν αμετάκλητες, ισχύ δεδικασμένου. Το δεδικασμένο δεν καταλαμβάνει μόνον το διατακτικό της ακυρωτικής αποφάσεως, αλλά και το σκεπτικό που οδήγησε στο διατακτικό αυτό και που συνιστά το αναγκαίο στήριγμα, υπό την έννοια ότι είναι απαραίτητο για να προσδιοριστεί η ακριβής έννοια αυτού που κρίθηκε με το διατακτικό (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2000, Industrie des poudres sphériques κατά Συμβουλίου, C-458/98 P, EU:C:2000:531, σκέψη 81· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 1ης Ιουλίου 2009, ThyssenKrupp Stainless κατά Επιτροπής, T-24/07, EU:T:2009:236, σκέψεις 113 και 140). Όταν, κατόπιν ακυρωτικής αποφάσεως, το όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη εκδίδει νέα πράξη, πρέπει να σεβαστεί όχι μόνον το διατακτικό της αποφάσεως, αλλά και το σκεπτικό που οδήγησε στο διατακτικό αυτό και το οποίο αποτελεί το αναγκαίο του έρεισμα, μεριμνώντας με τον τρόπο αυτό

ώστε η νέα αυτή πράξη να μην εμφανίζει τις ίδιες παρατυπίες με εκείνες που προσδιορίστηκαν στην ακυρωτική απόφαση (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 5ης Σεπτεμβρίου 2014, *Éditions Odile Jacob* κατά Επιτροπής, T-471/11, EU:T:2014:739, σκέψη 56, και της 6ης Μαρτίου 2003, *Interporc* κατά Επιτροπής, C-41/00 P, EU:C:2003:125, σκέψεις 29 και 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 68 Εντούτοις, το δεδικασμένο καλύπτει μόνον τα πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία επιλύθηκαν πράγματι ή κατ' ανάγκη με τη δικαστική απόφαση (απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 1991, *Ιταλία* κατά Επιτροπής, C-281/89, EU:C:1991:59, σκέψη 14). Επομένως, το άρθρο 266 ΣΛΕΕ δεσμεύει το θεσμικό όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη μόνο στο μέτρο που είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως. Περαιτέρω, το όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη μπορεί, με τη νέα του απόφαση, να στηριχτεί σε αιτιολογία διαφορετική από εκείνη επί της οποίας είχε στηρίξει την πρώτη του απόφαση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 6ης Μαρτίου 2003, *Interporc* κατά Επιτροπής, C-41/00 P, EU:C:2003:125, σκέψεις 30 έως 32).
- 69 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων προβάλλει ότι το Συμβούλιο παραβίασε τις αρχές του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου εγγράφοντας εκ νέου το όνομά του στους επίμαχους καταλόγους, ενώ το Γενικό Δικαστήριο είχε ακυρώσει την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους. Πάντως, αρκεί να υπομνησθεί ότι το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, *Kaddour I* (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), ότι το Συμβούλιο δεν είχε τεκμηριώσει επαρκώς κατά νόμον τα κριτήρια βάσει των οποίων είχε γίνει η εν λόγω αρχική εγγραφή δεν ασκεί επιρροή στο κύρος των μεταγενέστερων αποφάσεων εκ νέου εγγραφής και διατηρήσεως του ονόματος αυτού στους εν λόγω καταλόγους οι οποίες βασίζονται σε διαφορετικά κριτήρια και αποδεικτικά στοιχεία. Πράγματι, αντίθετα προς όσα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, το Συμβούλιο, για να δικαιολογήσει αυτές τις τελευταίες αποφάσεις, προβάλλει, με τις προσβαλλόμενες πράξεις, άλλη νομική βάση, δηλαδή ότι ο προσφεύγων είναι εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία, καθώς και ότι συνεργάζεται με το συριακό καθεστώς.
- 70 Εξάλλου, όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου που προβάλλει ο προσφεύγων, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αρχή αυτή έχει την έννοια ότι η νομοθεσία της Ένωσης πρέπει να είναι σαφής και η εφαρμογή της να είναι προβλέψιμη για κάθε πρόσωπο που επιζητεί έννομη προστασία (βλ. αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 2006, *Βέλγιο* και *Forum 187* κατά Επιτροπής, C-182/03 και C-217/03, EU:C:2006:416, σκέψη 69, και της 14ης Οκτωβρίου 2010, *Nuova Agricast* και *Cofra* κατά Επιτροπής, C-67/09 P, EU:C:2010:607, σκέψη 77).
- 71 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί και πάλι ότι το Συμβούλιο μπορούσε, κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως της 13ης Νοεμβρίου 2014, *Kaddour I* (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), να αποφασίσει να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο μπορεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, να θεραπεύσει τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν με την ακυρωτική απόφαση, εκδίδοντας, κατόπιν νέας εξετάσεως, νέα απόφαση εγγραφής βάσει επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας. Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο διατήρησε σε ισχύ τα αποτελέσματα της αποφάσεως και του κανονισμού, βάσει των οποίων ενεγράφη για πρώτη φορά το όνομα του προσφεύγοντος στους εν λόγω καταλόγους, έως την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως, προκειμένου το Συμβούλιο να μπορέσει να θεραπεύσει εγκαίρως τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν με την εν λόγω απόφαση και προκειμένου να μη θιγεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων που ενδέχεται να ληφθούν, στο μέλλον, σε βάρος του προσφεύγοντος (απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, *Kaddour I*, T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947, σκέψεις 92 και 93).
- 72 Μολονότι το Συμβούλιο δεν άσκησε ανáιρεση κατά της αποφάσεως της 13ης Νοεμβρίου 2014, *Kaddour I* (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), και δεν έκανε χρήση της δυνατότητας που του παρέσχε το Γενικό Δικαστήριο να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους εντός της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως, η οποία έληγε στις 23 Ιανουαρίου 2015, οι περιστάσεις αυτές δεν μπορούσαν να δημιουργήσουν στον προσφεύγοντα την προσδοκία ότι το όνομά του δεν θα εγγραφόταν εκ νέου στους εν λόγω καταλόγους. Συγκεκριμένα,

αφενός, η μη άσκηση αναιρέσεως κατά της εν λόγω απόφασεως ουδόλως μπορούσε να ερμηνευθεί ως παραίτηση εκ μέρους του Συμβουλίου από τη δυνατότητά του να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους καταλόγους αυτούς, στον βαθμό που το Γενικό Δικαστήριο είχε ρητώς αποφανθεί ότι στο Συμβούλιο εναπέκειτο να αποφασίσει τη λήψη μέτρων για την εκτέλεση της αποφάσεως αυτής, τα οποία μπορούσαν να συνίστανται σε εκ νέου εγγραφή βάσει επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας. Αφετέρου, η διατήρηση σε ισχύ των αποτελεσμάτων της πρώτης εγγραφής έως την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως αποσκοπούσε μόνο στο να αποφευχθεί η εκ μέρους του προσφεύγοντος μεταφορά κεφαλαίων του εκτός της Ένωσης πριν μπορέσει το Συμβούλιο να θεραπεύσει τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν με την εν λόγω απόφαση. Ωστόσο, καμία υποχρέωση δεν επιβλήθηκε στο Συμβούλιο να προβεί στην εκ νέου εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος εντός της εν λόγω προθεσμίας, η οποία μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποδειχθεί ανεπαρκής για τη διεξαγωγή από το Συμβούλιο ελέγχων και για τη θεραπεία των εν λόγω παρατυπιών, ιδίως όταν αυτό συνεπάγεται, όπως εν προκειμένω, τη συλλογή πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων.

- 73 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Συμβούλιο ότι παραβίασε τις αρχές του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου.
- 74 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί η τρίτη αιτίαση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, καθώς και ο πρώτος λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ

- 75 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο όφειλε να διορθώσει τα σφάλματα που επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), ή να διαγράψει το όνομά του από τους επίμαχους καταλόγους. Ωστόσο, κατ' αυτόν, το Συμβούλιο καταστρατήγησε την εν λόγω απόφαση εγγράφοντας εκ νέου το όνομά του στους καταλόγους αυτούς βάσει των ίδιων νομικών κριτηρίων, αιτιολογίας και αποδεικτικών στοιχείων με εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν για την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους καταλόγους αυτούς. Ο προσφεύγων προβάλλει ότι το Συμβούλιο δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα, δυνάμει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, προκειμένου να θεραπεύσει τις παρατυπίες που διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στην εν λόγω αρχική εγγραφή.
- 76 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 77 Δυνάμει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, το όργανο που εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής αποφάσεως.
- 78 Κατόπιν της μερικής ακυρώσεως του κανονισμού 36/2012, του εκτελεστικού κανονισμού 363/2013 και της αποφάσεως 2013/255, στο Συμβούλιο εναπέκειτο να προβεί, βάσει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, σε νέα εξέταση των πραγματικών περιστατικών προκειμένου να εκτιμήσει αν έπρεπε να εγγράψει εκ νέου το εν λόγω όνομα στους εν λόγω καταλόγους, βάσει νέας επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας [βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Ιουνίου 2015, Iranian Offshore Engineering & Construction κατά Συμβουλίου, T-95/14, EU:T:2015:433, σκέψη 63 (μη δημοσιευθείσα) και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].
- 79 Πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι, με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το Συμβούλιο δεν είχε αποδείξει ότι ο προσφεύγων είχε επαγγελματική σχέση με τον Maher Al-Assad ή ότι παρείχε οικονομική στήριξη στο συριακό καθεστώς και, ως εκ τούτου, ακύρωσε τον κανονισμό 36/2012, τον εκτελεστικό κανονισμό 363/2013 και την απόφαση 2013/255, με ισχύ από τις 23 Ιανουαρίου 2015, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές αφορούσαν τον προσφεύγοντα.

- 80 Επιβάλλεται η διαπίστωση, στη συνέχεια, ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 266 ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται, αφενός, ότι η διαγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος από τους επίμαχους καταλόγους αποτελεί συνέπεια της ακυρωτικής απόφασης, δυνάμει της οποίας οι ακυρωθείσες πράξεις εξαφανίζονται αναδρομικώς από την έννομη τάξη της Ένωσης. Αφετέρου, όπως προκύπτει από την παρατιθέμενη στη σκέψη νομολογία 78 ανωτέρω, το εν λόγω άρθρο δεν αποκλείει τη δυνατότητα του Συμβουλίου να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους καταλόγους αυτούς για λόγους διαφορετικούς από εκείνους στους οποίους βασιζόταν η αρχική εγγραφή του ονόματός του στους ίδιους καταλόγους.
- 81 Επομένως, κατόπιν της εκδόσεως της απόφασης της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947), το Συμβούλιο μπορούσε νομίμως να αποφασίσει να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 72 και 73 ανωτέρω. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 93 της απόφασης εκείνης, ότι το Συμβούλιο μπορούσε να θεραπεύσει τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν με την ακυρωτική απόφαση, εκδίδοντας νέα περιοριστικά μέτρα σε βάρος του προσφεύγοντος. Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο διατήρησε τα αποτελέσματα της αρχικής εγγραφής του εν λόγω ονόματος στους καταλόγους αυτούς έως την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως, προκειμένου το Συμβούλιο να μπορέσει να θεραπεύσει εγκαίρως τις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν με την απόφαση εκείνη και προκειμένου να μη θιγεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων δεσμεύσεως κεφαλαίων που ενδέχεται να ληφθούν, στο μέλλον, σε βάρος του προσφεύγοντος.
- 82 Στις προσβαλλόμενες πράξεις, οι οποίες διατηρούν το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, το Συμβούλιο εφάρμοσε διαφορετικά κριτήρια και στηρίχθηκε σε επίσης διαφορετική αιτιολογία. Συγκεκριμένα, αφενός, οι αιτιολογικές σκέψεις της απόφασης περί διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους στηρίζονται στο κριτήριο της συνεργασίας, του οφέλους και της στηρίξεως του συριακού καθεστώτος, δυνάμει του άρθρου 28, παράγραφος 1, της απόφασης 2013/255 και του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 36/2012, καθώς και στο κριτήριο του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία, το οποίο διαλαμβάνεται στο άρθρο 27, παράγραφος 2, στο άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α', της απόφασης 2013/255 και στο άρθρο 15, παράγραφος 1α, στοιχείο α', του κανονισμού 36/2012. Αφετέρου, η αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η απόφαση περί διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους, δηλαδή «Εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία, με συμφέροντα και/ή δραστηριότητες στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, του πετρελαίου και των πλαστικών και με στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον Maher Al Assad», η οποία δεν περιλαμβανόταν στον κανονισμό 36/2012, τον εκτελεστικό κανονισμό 363/2013 και την απόφαση 2013/255, στον βαθμό που οι πράξεις αυτές τον αφορούσαν, από τις 23 Ιανουαρίου 2015, δεν είχε επομένως ελεγχθεί από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947).
- 83 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί ότι, από τη σκέψη 93 της απόφασης της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947), προκύπτει ότι το Συμβούλιο, στο πλαίσιο νέας εξετάσεως, έχει τη δυνατότητα να εγγράψει εκ νέου το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους βάσει επαρκώς κατά νόμον τεκμηριωμένης αιτιολογίας. Επομένως, απόφαση περί διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους εν λόγω καταλόγους η οποία ελήφθη βάσει της ίδιας αιτιολογίας με εκείνη επί της οποίας είχε στηριχθεί η πρώτη εγγραφή μπορεί να αρκεί για να δικαιολογήσει την εν λόγω εγγραφή εφόσον τα προσκομιζόμενα από το Συμβούλιο αποδεικτικά στοιχεία τεκμηριώνουν επαρκώς κατά νόμον την αιτιολογία αυτή.
- 84 Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι οι νέοι ισχυρισμοί του Συμβουλίου στηρίζονται σε πραγματικά περιστατικά, αποδεικτικά στοιχεία ή περιστάσεις που κρίθηκαν ανεπαρκή από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I (Τ-654/11, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2014:947), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ζήτημα αυτό αφορά περισσότερο το βάσιμο της αιτιολογίας που προβάλλεται σε βάρος του προσφεύγοντος και, επομένως, την ουσιαστική νομιμότητα της επίδικης πράξεως. Το επιχείρημα αυτό πρέπει, συνεπώς, στο μέτρο που προβάλλεται προς στήριξη του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, να απορριφθεί ως αλυσιτελές.

85 Επομένως, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως

86 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Συμβούλιο διατήρησε την εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους στηριζόμενο στις ίδιες διαπιστώσεις με εκείνες που δικαιολογούσαν την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους καταλόγους αυτούς, δηλαδή, την οικονομική στήριξη που παρείχε στο συριακό καθεστώς (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω). Ο προσφεύγων προβάλλει, στη συνέχεια, ότι το Συμβούλιο δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία ικανά να αποδείξουν το βάσιμο της αιτιολογίας της διατηρήσεως της εν λόγω εγγραφής. Αμφισβητεί, τέλος, ότι είναι εξέχων επιχειρηματίας στη Συρία.

87 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.

88 Κατά πάγια νομολογία, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου την οποία εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων επιβάλλει, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας της αιτιολογίας στην οποία στηρίζεται η απόφαση περί εγγραφής ή περί διατηρήσεως του ονόματος συγκεκριμένου προσώπου στους καταλόγους των προσώπων στα οποία επιβάλλονται κυρώσεις, να βεβαιώνεται ο δικαστής της Ένωσης ότι η απόφαση αυτή στηρίζεται σε επαρκώς στέρεη πραγματική βάση. Προς τον σκοπό αυτό απαιτείται εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών που εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις στις οποίες στηρίζεται η εν λόγω απόφαση, ώστε ο δικαιοδοτικός έλεγχος να μην περιορίζεται στην αφηρημένη πιθανολόγηση της βασιμότητας των προβαλλόμενων λόγων, αλλά να αφορά το ζήτημα αν οι λόγοι αυτοί ή, τουλάχιστον, ένας εξ αυτών που θεωρείται αφ' εαυτού επαρκής για να στηρίξει την απόφαση, είναι τεκμηριωμένοι (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadı, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 119).

89 Σε περίπτωση αμφισβητήσεως, εναπόκειται στην αρμόδια αρχή της Ένωσης να αποδείξει το βάσιμο της αιτιολογίας που προβάλλεται κατά του εμπλεκόμενου προσώπου, και όχι στο πρόσωπο αυτό να αποδείξει ότι η αιτιολογία αυτή δεν είναι βάσιμη. Οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που προσκομίζονται από την εν λόγω αρχή πρέπει να τεκμηριώνουν τους λόγους που ελήφθησαν υπόψη κατά του συγκεκριμένου προσώπου. Αν τα στοιχεία αυτά δεν καθιστούν δυνατή τη διαπίστωση του βασιμίου ενός λόγου, ο δικαστής της Ένωσης απορρίπτει τον λόγο αυτόν ως έρεισμα της αποφάσεως περί εγγραφής ή περί διατηρήσεως της επίμαχης εγγραφής (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadı, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψεις 121 έως 123).

90 Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εκτίμηση του βασιμίου της αιτιολογίας της εγγραφής πρέπει να γίνεται διά της εξετάσεως των αποδεικτικών στοιχείων όχι κατά τρόπο μεμονωμένο, αλλά εντός του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται (αποφάσεις της 21ης Απριλίου 2015, Anbouba κατά Συμβουλίου, C-630/13 P, EU:C:2015:247, σκέψη 51, και της 21ης Απριλίου 2015, Anbouba κατά Συμβουλίου, C-605/13 P, EU:C:2015:248, σκέψη 50).

91 Εξάλλου, δεδομένης της καταστάσεως στη Συρία, το Συμβούλιο ανταποκρίνεται στο βάρος αποδείξεως που φέρει, εφόσον προβάλλει ενώπιον του δικαστή της Ένωσης μια δέσμη αρκούντως συγκεκριμένων, σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη επαρκούς συνδέσμου μεταξύ του προσώπου που έχει υπαχθεί σε μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων και του οικείου καθεστώτος (απόφαση της 21ης Απριλίου 2015, Anbouba κατά Συμβουλίου, C-630/13 P, EU:C:2015:247, σκέψη 53).

92 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι η διατήρηση της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους στηρίζεται σε δύο διαφορετικούς λόγους, δηλαδή, αφενός, στην ιδιότητά του ως εξέχοντος επιχειρηματία (κριτήριο του εξέχοντος επιχειρηματία δραστηριοποιούμενου στη Συρία) και αφετέρου, στις στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον Maher

Al-Assad (κριτήριο της συνεργασίας με το καθεστώς). Επομένως, λόγω των εμπορικών δραστηριοτήτων του, ο προσφεύγων αποκομίζει οφέλη, σύμφωνα με τις προσβαλλόμενες πράξεις, από το συριακό καθεστώς και το στηρίζει (κριτήριο της συνεργασίας και του οφέλους από το καθεστώς).

- 93 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως υπομνήσθηκε με τις σκέψεις 35 και 36 ανωτέρω, η ιδιότητα του εξέχοντος επιχειρηματία που δραστηριοποιείται στη Συρία συνιστά, κατά το άρθρο 27, παράγραφος 2, και το άρθρο 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255, όπως έχει μετά την τελευταία τροποποίησή της με την απόφαση 2015/1836, ένα από τα νομικά κριτήρια για την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων και, επομένως, για την εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 94 Βεβαίως, κατά το άρθρο 27, παράγραφος 3, και το άρθρο 28, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, όπως ισχύει εν προκειμένω, τα ονόματα γυναικών και ανδρών εξεχόντων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη Συρία δεν εγγράφονται ή δεν διατηρούνται στον επίμαχο κατάλογο εάν υπάρχουν επαρκή στοιχεία περί του ότι δεν συνδέονται, ή δεν συνδέονται πλέον, με το συριακό καθεστώς ή δεν ασκούν καμία επιρροή σε αυτό ή δεν συντρέχει ως προς αυτούς πραγματικός κίνδυνος καταστρατήγησης.
- 95 Ο προσφεύγων προβάλλει, πρώτον, ότι το Συμβούλιο εσφαλμένως διατήρησε την εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους στηριζόμενο στην ίδια αιτιολογία με εκείνη που δικαιολογούσε την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους, δηλαδή την εταιρική του σχέση με τον Maher Al-Assad και την οικονομική του στήριξη προς το συριακό καθεστώς.
- 96 Εν προκειμένω, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 82 και 83 ανωτέρω, η αιτιολογία της διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους δεν αντιστοιχεί στην αιτιολογία της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στους καταλόγους αυτούς. Συγκεκριμένα, η αιτιολογία «Εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία, με συμφέροντα ή/και δραστηριότητες στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, του πετρελαίου και των πλαστικών και με στενές επιχειρηματικές σχέσεις με τον Maher Al-Assad», είναι διαφορετική από εκείνη που στήριζε την αρχική εγγραφή. Επομένως, όχι μόνον τα κριτήρια εγγραφής στους καταλόγους αυτούς, αλλά και η αιτιολογία που έλαβε υπόψη το Συμβούλιο κατά του συγκεκριμένου προσώπου μεταβλήθηκαν μεταξύ, αφενός, της εν λόγω αρχικής εγγραφής και, αφετέρου, της εκ νέου εγγραφής και της διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 97 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί ότι απόφαση περί διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους η οποία εκδόθηκε βάσει της ίδιας αιτιολογίας με εκείνη επί της οποίας είχε στηριχθεί η πρώτη εγγραφή μπορεί να αρκεί για να δικαιολογήσει την εν λόγω εγγραφή εφόσον τα προσκομιζόμενα από το Συμβούλιο αποδεικτικά στοιχεία τεκμηριώνουν επαρκώς κατά νόμοντην αιτιολογία αυτή (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Kaddour I, T-654/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:947, σκέψη 93).
- 98 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι το Συμβούλιο εσφαλμένως διατήρησε την εγγραφή του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους στηριζόμενο στην ίδια αιτιολογία με εκείνη που δικαιολογούσε την αρχική εγγραφή του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους.
- 99 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, δεύτερον, ότι το Συμβούλιο δεν προσκόμισε νέα αποδεικτικά στοιχεία ή στοιχεία ικανά να αποδείξουν το βάσιμο της αιτιολογίας της εγγραφής του ονόματός του στους ως άνω καταλόγους, και ιδίως τη συνεργασία του με τον Maher Al-Assad και τη στήριξή του προς το συριακό καθεστώς.

- 100 Εισαγωγικά, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο, με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (Τ-155/15, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2016:628), έκρινε ότι η εκ νέου εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους ήταν δικαιολογημένη διότι το Συμβούλιο προσκόμισε δέσμη συγκεκριμένων και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορούσε να αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων διατηρούσε δεσμούς με ορισμένα κεντρικά πρόσωπα του συριακού καθεστώτος, όπως ο Maher Al-Assad.
- 101 Εξάλλου, εν προκειμένω, παρατηρείται ότι το Συμβούλιο παρέσχε στους εκπροσώπους του προσφεύγοντος, για να δικαιολογήσει τη διατήρηση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους, το έγγραφο COREU της 20ής Μαΐου 2016 με αριθμό αναφοράς ΚΕΠΠΑ/0049/16 –ST 9478/16 και τα έγγραφα με αριθμό αναφοράς 430/16 έως 435/16 RELEX. Πρόκειται για διάφορα έγγραφα τα οποία περιλαμβάνουν πληροφοριακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα στο κοινό και τα οποία προορίζονται να διευκρινίσουν, κατά το Συμβούλιο, το γενικό και προσωπικό πλαίσιο που αφορά τον προσφεύγοντα. Ειδικότερα, το έγγραφο COREU της 20ής Μαΐου 2016 περιλαμβάνει εξήγηση της νέας αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη σε βάρος των προσφεύγοντος, καθώς και πληροφοριακά στοιχεία που προσκομίσθηκαν προς στήριξη της αιτιολογίας αυτής. Τα πληροφοριακά αυτά στοιχεία είναι, μεταξύ άλλων, σύνδεσμοι προς τους δικτυακούς τόπους του Washington Institute, του Jamestown Foundation, του WorldCrunch, των *The New York Sun*, *Lebanon Wire*, *Middle East Transparent*, του *Recherches sur le terrorisme*, των *Shabab Kurd*, *Ya Libnan* και της *Syrian Democratic Union Organization* που δημοσιεύουν άρθρα σχετικά με τον προσφεύγοντα. Όσον αφορά τα έγγραφα με αριθμό αναφοράς 430/16 έως 435/16 RELEX, αυτά περιλαμβάνουν νέα άρθρα του Τύπου που παρατίθενται στο έγγραφο COREU της 20ής Μαΐου 2016 και δημοσιεύονται στους δικτυακούς τόπους των *Shabab Kurd*, *Ya Libnan*, *Writtingcompany*, *WorldCrunch* και της *Syrian Democratic Union Organization*, καθώς και έκθεση φερεγγυότητας μιας εταιρίας μεταφορών αυτοκινήτων και ημιφορτηγών την οποία παρέσχε η Orbis τον Δεκέμβριο του 2015.
- 102 Πρέπει να τονιστεί ότι στα επίμαχα έγγραφα παρατίθενται, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο προσφεύγων, διάφορα πληροφοριακά στοιχεία, προερχόμενα από ποικίλες ανοικτές και δημόσιες πηγές, τα οποία είναι διαφορετικά από εκείνα που είχε θεωρήσει το Γενικό Δικαστήριο, με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (Τ-155/15, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2016:628), ως δέσμη ενδείξεων που δικαιολογούσαν την εκ νέου εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους. Η μόνη ομοιότητα μεταξύ των εν λόγω εγγράφων και των εγγράφων που προσκόμισε το Συμβούλιο προκειμένου να στηρίξει την εκ νέου εγγραφή είναι ότι οι πληροφορίες αυτές συμπίπτουν ως προς το ότι ο προσφεύγων ανήκει στον πυρήνα της άρχουσας οικονομικής τάξης της Συρίας λόγω της διαχείρισεως των υποθέσεων του Maher Al-Assad και ως προς τον αδιαμφισβήτητο χαρακτήρα των δεσμών του με το συριακό καθεστώς, στον βαθμό που ασκεί καθοριστική επιρροή, μέσω των εμπορικών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων του, επί του στενού κύκλου των κυβερνώντων του καθεστώτος αυτού.
- 103 Ειδικότερα, επισημαίνονται τα εξής:
- πρώτον, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 433/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 27 Μαρτίου 2005 στο ιστολόγιο *Writtingcompany* σχετικά με την πτώχευση τράπεζας του Λιβάνου, προσδιορίζει τον προσφεύγοντα ως «διαχειριστή των υποθέσεων (officer manager) του αντισυνταγματάρχη Maher Al-Assad». Ομοίως, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 431/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2013 στην ιστοσελίδα *Ya Libnan*, περιλαμβάνει τη διαπίστωση ότι «[σ]τον διαχειριστή των υποθέσεων του Maher, Khaled Kaddour, μεταβιβάστηκε δωρεάν ένα διαμέρισμα στη Βυρηττό αξίας 2,5 εκατομμυρίων δολαρίων προκειμένου να τεθεί υπό τον έλεγχό του Maher»·

- στη συνέχεια, στο έγγραφο με αριθμό αναφοράς 432/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2015 στην ιστοσελίδα WorldCrunch, περιλαμβάνει τις διαπιστώσεις ότι «[στ]ους ολιγάρχες της Συρίας περιλαμβάνεται επίσης ο Maher [A]-Assad, αδελφός του προέδρου, και οι υποτακτικοί του Mohamad Hamcho, Samer Debs και Khaled Kaddour» και ότι, «[ω]ς αντάλλαγμα για τη συνεισφορά του κράτους, οι εν λόγω επιχειρηματίες μεταβιβάζουν μέρος των κερδών τους»·
 - εξάλλου, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 430/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 27 Μαρτίου 2012 στην ιστοσελίδα Shabab Kurd, αναφέρεται σε κατάλογο των μελών του «ιδιωτικού οικονομικού ομίλου του Maher Al-Assad» περιγράφοντας τον προσφεύγοντα ως «[τ]ο δεξί χέρι του Maher Al-Assad». Στο άρθρο αυτό, εκτίθεται επίσης ότι ο προσφεύγων «[έ]χει εργοστάσιο πλαστικών και επιχείρηση που ειδικεύεται στις δημόσιες συμβάσεις για τον στρατό στο εξωτερικό»·
 - εξάλλου, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 434/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 3 Ιουνίου 2015 στην ιστοσελίδα της Syrian Democratic Union Organization, με τίτλο «Η νέα συριακή μαφία του Maher Al-Assad», περιλαμβάνει τη διαπίστωση ότι, «όσον αφορά την διαφθορά του Maher Al-Assad εκτός Συρίας, η διαφθορά αυτή χρησιμοποιούσε ως διάυλο τον Mirza Nitham Eddin και τον γαμπρό του, Khaled Nasser Kaddour, οι οποίοι αποτελούν «το “διοικητικό συμβούλιο” για τις υποθέσεις του στο εξωτερικό»·
 - τέλος, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 435/16 RELEX περιλαμβάνει έκθεση φερεγγυότητας που παρασχέθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 από την Orbis σχετικά με εταιρία μεταφοράς αυτοκινήτων και ημιφορτηγών που ανήκει στον Ayman Jaber και συστάθηκε το 2010, σύμφωνα με την οποία ο προσφεύγων κατέχει σημαντική συμμετοχή, δηλαδή το 40 % των μετοχών της εν λόγω εταιρίας.
- 104 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει ο προσφεύγων, το Συμβούλιο προσκόμισε, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, νέα έγγραφα τα οποία είναι κρίσιμα για την τεκμηρίωση της αιτιολογίας της διατηρήσεως του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 105 Ο προσφεύγων αμφισβητεί, τρίτον, την ακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα εν λόγω έγγραφα και υποστηρίζει ότι αυτά στερούνται αποδεικτικής ισχύος.
- 106 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί, πρώτον, ότι ο προσφεύγων αμφισβητεί την ακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα εν λόγω έγγραφα, αλλά δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο που θα μπορούσε να στηρίξει την αμφισβήτηση αυτή, πέραν της δικής του μαρτυρίας η οποία επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής.
- 107 Ακολούθως, όσον αφορά την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέσχε το Συμβούλιο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η δραστηριότητα του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου διέπεται από την αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων και το μόνο κριτήριο για την εκτίμηση της αξίας των προσκομιζόμενων αποδείξεων είναι η αξιοπιστία τους. Επιπλέον, για να εκτιμηθεί η αποδεικτική αξία ενός εγγράφου, πρέπει να ελέγχεται η αληθοφάνεια της περιεχόμενης σε αυτό πληροφορίας και να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, η προέλευση του εγγράφου, οι περιστάσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε και ο αποδέκτης του, ώστε να εξετάζεται αν, βάσει του περιεχομένου του, το έγγραφο φαίνεται λογικό και αξιόπιστο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Shell Petroleum κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-343/06, EU:T:2012:478, σκέψη 161 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 108 Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 101 ανωτέρω, κάθε πηγή ψηφιακής πληροφόρησης η οποία είναι διαθέσιμη στο κοινό παρέχει διαφορετικά πληροφοριακά στοιχεία και ότι όλες αυτές οι πηγές συγκλίνουν, κατ’ ουσίαν, στον χαρακτηρισμό του προσφεύγοντος ως ανήκοντος στον πυρήνα της άρχουσας οικονομικής τάξης της Συρίας λόγω των εμπορικών δραστηριοτήτων του και της διαχείρισης των υποθέσεων του Maher Al-Assad, ο οποίος αντλεί

συνεπώς όφελος από το συριακό καθεστώς, ιδίως στο σημερινό πλαίσιο του εμφυλίου πολέμου. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι τα έγγραφα αυτά έχουν δημοσιευθεί σε διαφορετικές ημερομηνίες και μάλιστα, όσον αφορά ορισμένα άρθρα, πριν από την έναρξη της κρίσης στη Συρία και ότι, ήδη από το στάδιο αυτό, ο προσφεύγων θεωρήθηκε ως συνεργαζόμενος με τον Maher Al-Assad.

- 109 Τέλος, τα έγγραφα αυτά όχι μόνον ενίσχυσαν τις πληροφορίες τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο, με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), είχε κρίνει ως δέσμη σαφών και συγκλινουσών ενδείξεων βάσει των οποίων μπορούσε να αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων διατηρούσε δεσμούς με ορισμένα κεντρικά πρόσωπα του συριακού καθεστώτος, όπως ο Maher Al-Assad, αλλά επίσης παρείχαν νέες και περισσότερο πρόσφατες πληροφορίες, ικανές να δικαιολογήσουν τη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 110 Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 430/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 27 Μαρτίου 2012 στην ιστοσελίδα της Shabab Kurd, περιγράφει ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες του προσφεύγοντος, ιδίως, το γεγονός ότι είναι ιδιοκτήτης του «εργοστασίου πλαστικών και επιχείρησης η οποία ειδικεύεται στις δημόσιες συμβάσεις για τον στρατό στο εξωτερικό». Εξάλλου, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 434/16 RELEX, δηλαδή άρθρο που δημοσιεύθηκε στις 3 Ιουνίου 2015 στην ιστοσελίδα της Syrian Democratic Union Organization υπογραμμίζει την επιχειρηματική και τη συγγενική σχέση του προσφεύγοντος με τον Mirza Nitham Eddin, δηλαδή ότι ο προσφεύγων είναι γαμπρός του, σχέση η οποία αναγνωρίζεται εξάλλου από τον ίδιο τον προσφεύγοντα στο δικόγραφο της προσφυγής. Επιπλέον, στο άρθρο αυτό εκτίθεται ότι ο προσφεύγων είναι ο διαχειριστής των υποθέσεων στο εξωτερικό του Maher Al-Assad. Περαιτέρω, το έγγραφο με αριθμό αναφοράς 435/16 RELEX, δηλαδή από την έκθεση φερεγγυότητας που εκπονήθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 από την Orbis, προκύπτει προδήλως ότι ο προσφεύγων κατέχει σημαντικό μερίδιο σε εταιρία μεταφοράς αυτοκινήτων και ημιφορτηγών που ανήκουν στον A. Jaber, επιχειρηματία το όνομα του οποίου είναι επίσης εγγεγραμμένο στους επίμαχους καταλόγους, διαπίστωση η οποία δεν ανατρέπεται με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Jaber κατά Συμβουλίου (T-154/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:629). Συναφώς, ο προσφεύγων περιορίζεται στην προβολή του επιχειρήματος ότι η εταιρία αυτή δεν ήταν ποτέ ενεργή και δεν πραγματοποίησε εμπορικές πράξεις, χωρίς να αρνείται τη συμμετοχή του και χωρίς να προσκομίζει κάποιο αποδεικτικό στοιχείο περί του αντιθέτου. Επομένως, κανένα στοιχείο δεν κλονίζει την αξιοπιστία αυτών των πληροφοριών.
- 111 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη η επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος με την οποία αμφισβητείται η ακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα έγγραφα αυτά και την αξιοπιστία τους.
- 112 Ο προσφεύγων αμφισβητεί, τέταρτον, τα επιχειρήματα του Συμβουλίου σχετικά με τους λόγους της διατηρήσεως της εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους, στηριζόμενος σε αποσπάσματα από τη δική του μαρτυρία που επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής. Καλεί επίσης το Γενικό Δικαστήριο να «εξετάσει στο σύνολό τους τα προβαλλόμενα αποδεικτικά στοιχεία».
- 113 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, μολονότι το περιεχόμενο του δικογράφου της προσφυγής μπορεί να τεκμηριώνεται και να συμπληρώνεται ως προς συγκεκριμένα σημεία με παραπομπές σε συγκεκριμένα χωρία συνημμένων εγγράφων, η γενική εντούτοις παραπομπή σε άλλα κείμενα, ακόμη και αν αυτά προσαρτώνται στην προσφυγή, δεν μπορεί να καλύψει την έλλειψη ουσιωδών στοιχείων στο δικόγραφο της προσφυγής. Δεν εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να αναζητεί και να εντοπίζει, στα παραρτήματα, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που θα μπορούσε να θεωρήσει ότι αποτελούν τη βάση της προσφυγής, δεδομένου ότι τα παραρτήματα αυτά επιτελούν αμιγώς αποδεικτική και διευκρινιστική λειτουργία (βλ. διάταξη της 19ης Μαΐου 2008, TF1 κατά Επιτροπής, T-144/04, EU:T:2008:155, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία: απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, Arbos κατά Επιτροπής, T-161/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:573, σκέψη 23).

- 114 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο θα εξετάσει μόνον τα αποσπάσματα της μαρτυρίας του προσφεύγοντος των οποίων γίνεται ρητή μνεία και τα οποία αναλύονται στο δικόγραφο της προσφυγής, δεδομένου ότι οι συνολικές παραπομπές στην εν λόγω μαρτυρία πρέπει να θεωρηθούν ως απαράδεκτες.
- 115 Όσον αφορά τα αποσπάσματα της μαρτυρίας του των οποίων γίνεται ρητή μνεία και τα οποία αναλύονται στο δικόγραφο της προσφυγής, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, πρώτον, ότι δεν έχει ούτε επαγγελματική ούτε εμπορική σχέση με τον Maher al-Assad και ότι ποτέ δεν στήριξε την κυβέρνηση ούτε κατείχε πολιτική θέση στην κυβέρνηση αυτή. Ισχυρίζεται, στη συνέχεια, ότι η «παλαιά» παρουσία του και τα εμπορικά συμφέροντά του δεν προκύπτουν από πλεονεκτήματα ή διευκολύνσεις που του παρασχέθηκαν από το συριακό καθεστώς, αλλά από δικές του επιχειρηματικές πρωτοβουλίες (ιδίως στον τομέα του καπνού). Αμφισβητεί, εξάλλου, την ύπαρξη των φερόμενων δραστηριοτήτων του στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, του πετρελαίου και της βιομηχανίας πλαστικών. Υποστηρίζει, ακόμη, ότι δεν έχει ποτέ συνάψει συμβάσεις με την Κυβέρνηση ούτε έχει προβεί σε κάποιο είδος συναλλαγής από την οποία έλαβε προμήθεια. Ισχυρίζεται, τέλος, ότι είναι πλέον επιχειρηματίας άνευ επιρροής, διότι τα εμπορικά του συμφέροντα έχουν καταστραφεί από τότε που άρχισε ο πόλεμος. Προσκομίζει προς στήριξη της μαρτυρίας του φωτοαντίγραφα από φωτογραφίες οι οποίες φέρονται ότι αποδεικνύουν την καταστροφή του καπνεργοστασίου του.
- 116 Συναφώς, ο προσφεύγων προσκομίζει μόνο τη μαρτυρία του και φωτοαντίγραφα ασπρόμαυρων κακής ποιότητας φωτογραφιών στις οποίες απεικονίζεται κάτι που μοιάζει με κατεστραμμένο κτίριο, χωρίς να προσκομίζει κανένα στοιχείο ικανό να κλονίσει τις διαπιστώσεις του Συμβουλίου και να θέσει υπό αμφισβήτηση τα έγγραφα στα οποία αυτό στηρίχθηκε εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων θα μπορούσε να προσκομίσει καταστατικά, συμβάσεις ή άλλα έγγραφα που να αποδεικνύουν τις εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητές του ή, ακόμη, την παύση κάθε δραστηριότητας. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι η μαρτυρία αυτή, εκ μέρους του ίδιου του προσφεύγοντος, έχει μικρή μόνον αποδεικτική αξία.
- 117 Συνεπώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση το βάσιμο της αιτιολογίας που ελήφθη υπόψη για τη διατήρηση της εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους. Αντιθέτως, ο προσφεύγων αναγνώρισε, με τα δικόγραφα του, ότι υπήρξε εξέχων επιχειρηματίας στη Συρία πριν από την έναρξη του πολέμου.
- 118 Περαιτέρω, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 101, 103, 109 και 110 ανωτέρω, το Συμβούλιο προσκόμισε σειρά εγγράφων ποικίλης προελεύσεως ικανών να αποδείξουν ότι ο προσφεύγων συνδεόταν με το συριακό καθεστώς, πράγμα που δικαιολογούσε τη διατήρηση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους.
- 119 Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Συμβούλιο παρέσχε στους εκπροσώπους του προσφεύγοντος, με τα έγγραφα της 30ής Μαΐου και 26ης Ιουλίου 2016, αντίγραφο των νέων εγγράφων και πληροφοριακών στοιχείων (το έγγραφο COREU της 20ής Μαΐου 2016 με αριθμό αναφοράς ΚΕΠΠΑ/0049/16 – ST 9478/16 και τα έγγραφα με αριθμούς αναφοράς 430/16 έως 435/16 RELEX), σχετικά με τη διατήρηση της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους και την τροποποίηση των αιτιολογικών σκέψεων στις οποίες στηρίχθηκε η εγγραφή αυτή (σκέψεις 25 και 27 ανωτέρω). Τα νέα αυτά έγγραφα περιέχουν, αφενός, νέες ενδείξεις και νέες πληροφορίες για τον προσφεύγοντα όσον αφορά τις ενδείξεις που είχαν κριθεί με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Kaddour II (T-155/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:628), ως επαρκείς για τη τεκμηρίωση της αιτιολογίας που έλαβε υπόψη το Συμβούλιο για να δικαιολογήσει την εκ νέου εγγραφή του εν λόγω ονόματος στους επίμαχους καταλόγους (βλ. σκέψεις 101, 103 και 110 ανωτέρω), και, αφετέρου, πληροφορίες που ενισχύουν τις ενδείξεις που είχε ήδη προσκομίσει το Συμβούλιο κατά την εν λόγω εκ νέου εγγραφή.

- 120 Εξάλλου, το Συμβούλιο επισύναψε στο υπόμνημα αντικρούσεως άλλα άρθρα του Τύπου προερχόμενα από διαφορετικές πηγές. Με τα άρθρα αυτά, προβάλλεται ότι η οικονομική ελίτ της Συρίας αποτελούνταν ως επί το πλείστον από επιχειρηματίες που είχε επιλέξει ο Bachar Al-Assad και από τον ευρύτερο οικογενειακό του κύκλο και ότι η ελίτ αυτή ευημερούσε χάρις στην εύνοια του καθεστώτος. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτό ότι ορθώς το Συμβούλιο έλαβε υπόψη τα στοιχεία αυτά, όχι για να αιτιολογήσει εκ των υστέρων τις επίμαχες πράξεις, αλλά ως ενδείξεις για να καταδείξει ότι, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου στο οποίο εντασσόταν η έκδοση των πράξεων αυτών, η αιτιολόγησή τους ήταν επαρκής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 62).
- 121 Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτό ότι το σύνολο των εγγράφων αυτών συνιστούν δέσμη ενδείξεων κατά την έννοια της αποφάσεως της 21ης Απριλίου 2015, Anbouba κατά Συμβουλίου (C-630/13 P, EU:C:2015:247, σκέψη 52), η οποία μπορεί επίσης να δικαιολογήσει τη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους.
- 122 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Συμβούλιο προσκόμισε δέσμη συγκεκριμένων και συγκλινουσών ενδείξεων, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 91 ανωτέρω, βάσει των οποίων μπορούσε να αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων διατηρούσε δεσμούς με ορισμένα κεντρικά πρόσωπα του συριακού καθεστώτος, όπως ο Maher Al-Assad. Κατά συνέπεια, συνάγεται ότι ο δεύτερος λόγος επί του οποίου στηρίχθηκε η διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους ήταν επαρκώς τεκμηριωμένος.
- 123 Εξάλλου, κατά τη νομολογία, όσον αφορά απόφαση περί επιβολής περιοριστικών μέτρων, λαμβανομένης υπόψη της προληπτικής φύσεώς τους, αν ο δικαστής της Ένωσης κρίνει ότι τουλάχιστον ο ένας από τους προβαλλόμενους λόγους είναι αρκούντως ακριβής και συγκεκριμένος, είναι τεκμηριωμένος και συνιστά, αυτός καθ'αυτόν, επαρκές έρεισμα για να στηρίξει την απόφαση αυτή, το γεγονός ότι άλλοι από τους λόγους αυτούς δεν συνιστούν τέτοιο έρεισμα δεν μπορεί να δικαιολογήσει την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως (βλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 124 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο δεύτερος λόγος της διατηρήσεως της εγγραφής του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, δηλαδή οι στενές επιχειρηματικές σχέσεις του με τον Maher Al-Assad, αποδείχθηκε προσηκόντως από το Συμβούλιο και αποτελούσε επαρκές έρεισμα για την εγγραφή βάσει του νομίμου κριτηρίου που προβλέπεται στο άρθρο 28, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2013/255 και στο άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 36/2012, δεν παρίσταται ανάγκη να εξεταστεί η βασιμότητα του πρώτου λόγου.
- 125 Ωστόσο, επαλλήλως και μόνον, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο προσκόμισε και νέες ενδείξεις προς απόδειξη του ότι ο αιτών ήταν εξέχων επιχειρηματίας, ιδίως μάλιστα, ότι έχει εργοστάσιο πλαστικών και επιχείρηση που ειδικεύεται στις δημόσιες συμβάσεις για τον στρατό στο εξωτερικό, καθώς και ότι συμμετέχει στο 40 % του κεφαλαίου εταιρίας μεταφοράς αυτοκινήτων μαζί με τον A. Jaber, εξέχοντα επιχειρηματία επίσης εγγεγραμμένο στους επίμαχους καταλόγους. Επιπλέον, ο ίδιος ο προσφεύγων αναγνώρισε, με τη μαρτυρία του που προσκόμισε συνημμένη στο δικόγραφο της προσφυγής του, ότι ήταν εξέχων επιχειρηματίας στη Συρία πριν από την έκρηξη του πολέμου, χωρίς να προσκομίσει στοιχεία από τα οποία θα μπορούσε να συναχθεί ότι αυτό δεν ισχύει πλέον.
- 126 Όπως προκύπτει από το άρθρο 27, παράγραφος 3, και από το άρθρο 28 παράγραφος 3, της αποφάσεως 2013/255, τα ονόματα των εξεχόντων επιχειρηματιών δεν εγγράφονται ή δεν διατηρούνται στους καταλόγους των προσώπων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω αποφάσεως εάν υπάρχουν επαρκή στοιχεία ότι δεν συνδέονται, ή δεν συνδέονται πλέον, με το καθεστώς ή δεν ασκούν καμία επιρροή σε αυτό ή δεν συντρέχει ως προς αυτούς πραγματικός κίνδυνος καταστρατήγησης. Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εκτός από τη μαρτυρία του προσφεύγοντος η οποία, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 116 ανωτέρω, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως

επαρκής απόδειξη, από τον φάκελο της υποθέσεως δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν συνδέεται πλέον με το καθεστώς και, ως εκ τούτου, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πλάνη εγγράφοντάς τον στους επίμαχους καταλόγους βάσει του κριτηρίου του «εξέχοντος επιχειρηματία» που προβλέπεται στις εν λόγω διατάξεις.

- 127 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα μέτρα του άρθρου 27, παράγραφος 2, και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255, όπως έχει μετά την τελευταία τροποποίησή της με την απόφαση 2015/1836 αφορούν «εξέχοντες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στη Συρία» καθώς και τα «πρόσωπα που συνδέονται με τους ανωτέρω, όπως κατονομάζονται στο παράρτημα Ι». Όμως, δεδομένου ότι, αφενός, όπως προκύπτει από την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Jaber κατά Συμβουλίου (T-154/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:629, σκέψη 109), το Συμβούλιο προσκόμισε επαρκή στοιχεία προς απόδειξη του ότι ο A. Jaber ορθώς ενεγράφη στους επίμαχους καταλόγους και, αφετέρου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν εν προκειμένω από το Συμβούλιο, ο προσφεύγων συνδέεται με τον A. Jaber, ο K. Kaddour είναι δυνατόν να συνδέεται με το καθεστώς, κατά την έννοια του άρθρου 27, παράγραφος 2 και του άρθρου 28, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2013/255. Περαιτέρω, η διαπίστωση αυτή δεν κλονίζεται από κανένα στοιχείο του φακέλου. Αντιθέτως, όπως έχει ήδη επισημανθεί, ο προσφεύγων συνδέεται με τον A. Jaber, στον βαθμό που και οι δύο είναι πλειοψηφούντες μέτοχοι, οι οποίοι κατέχουν έκαστος το 40 % του κεφαλαίου μιας εταιρίας μεταφορών.
- 128 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων και από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

- 129 Ο προσφεύγων προβάλλει, αφενός, ότι η διατήρηση του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους, κατόπιν της ακυρώσεως της αρχικής εγγραφής του ονόματός του στους εν λόγω καταλόγους, συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων σεβασμού της φήμης του και προστασίας της ιδιοκτησίας του, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 17, αντιστοίχως, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, καθώς και στα άρθρα 1 και 8 της ΕΣΔΑ. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, αφετέρου, ότι τα μέτρα που επιβλήθηκαν σε βάρος του είναι δυσανάλογα, δεδομένου ότι, πρώτον, το Συμβούλιο δεν μπόρεσε να αποδείξει το βάσιμο της αιτιολογίας που προβλήθηκε συναφώς, δεύτερον, τα μέτρα αυτά δεν θα έχουν καμία επίπτωση στο συριακό καθεστώς, διότι ότι ο προσφεύγων δεν συμμετέχει στο καθεστώς αυτό και δεν κατέχει εξέχουσα θέση, και, τρίτον, τα εν λόγω μέτρα προκάλεσαν πραγματική ζημία στον ίδιο και την οικογένειά του.
- 130 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 131 Όσον αφορά, πρώτον, το επιχείρημα του προσφεύγοντος που αντλείται από προσβολή του δικαιώματός του ιδιοκτησίας, πρέπει να τονιστεί ότι το δικαίωμα αυτό συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, Makhlouf κατά Συμβουλίου, T-383/11, EU:T:2013:431, σκέψη 96 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 132 Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν τυγχάνει απόλυτης προστασίας στο δίκαιο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση του θεμελιώδους αυτού δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει η Ένωση και δεν συνιστούν, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση δυναμένη να θίξει την ίδια την ουσία του διασφαλιζόμενου κατ' αυτόν τον τρόπο δικαιώματος [βλ., υπό την έννοια αυτή,

αποφάσεις της 15 Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 121, και της 25ης Ιουνίου 2015, Iranian Offshore Engineering & Construction κατά Συμβουλίου, T-95/14, EU:T:2015:433, σκέψη 59 (μη δημοσιευθείσα)].

- 133 Εντεύθεν συνάγεται ότι, δεδομένης της πρωταρχικής σημασίας της προστασίας του αμάχου πληθυσμού στη Συρία, οι περιορισμοί του δικαιώματος ιδιοκτησίας που προβάλλει ο προσφεύγων δεν είναι δυσανάλογοι (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, Makhlouf κατά Συμβουλίου, T-383/11, EU:T:2013:431, σκέψη 106), ιδίως δε διότι η απόφαση 2013/255 και ο κανονισμός 36/2012 προβλέπουν ορισμένες εξαιρέσεις οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα στα πρόσωπα και στις οντότητες σε βάρος των οποίων επιβάλλονται τα περιοριστικά μέτρα να καλύψουν τις βασικές δαπάνες τους.
- 134 Συγκεκριμένα, η απόφαση 2013/255 και ο κανονισμός 36/2012 προβλέπουν τη δυνατότητα να επιτρέπεται η χρήση των δεσμευμένων κεφαλαίων για την κάλυψη βασικών αναγκών ή την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων, να χορηγούνται συγκεκριμένες άδειες για την αποδέσμευση κεφαλαίων, άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή οικονομικών πόρων, καθώς και τη δυνατότητα περιοδικής αναθεώρησης της συνθέσεως των καταλόγων ώστε να διασφαλίζεται ότι θα διαγράφονται τα πρόσωπα και οι οντότητες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια για να περιλαμβάνονται στον επίδικο κατάλογο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, Makhlouf κατά Συμβουλίου, T-383/11, EU:T:2013:431, σκέψεις 102 και 105).
- 135 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι ο προσφεύγων ουδέποτε προέβαλε την ανάγκη να αποκτήσει πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των δεσμευμένων κεφαλαίων.
- 136 Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.
- 137 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα του προσφεύγοντος που αντλείται από την προσβολή του δικαιώματος σεβασμού της φήμης του, πρέπει να υπομνησθεί ότι το δικαίωμα αυτό δεν αποτελεί απόλυτο προνόμιο και ότι η άσκησή του μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς που δικαιολογούνται από σκοπούς γενικού συμφέροντος επιδιωκόμενους από την Ένωση. Επομένως, κάθε οικονομικό ή χρηματοπιστωτικό περιοριστικό μέτρο επιφέρει, εξ ορισμού, αποτελέσματα τα οποία θίγουν τη φήμη του προσώπου ή της οντότητας που υπόκειται σε αυτό, προκαλώντας του με τον τρόπο αυτόν ζημίες. Η σημασία των επιδιωκόμενων με τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα σκοπών είναι δυνατό εντούτοις να δικαιολογήσει αρνητικές συνέπειες, ακόμη και σημαντικές, για τα θιγόμενα πρόσωπα ή οντότητες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Μαρτίου 2015, Central Bank of Iran κατά Συμβουλίου, T-563/12, EU:T:2015:187, σκέψη 115).
- 138 Εξάλλου, και εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως επισήμανε το Συμβούλιο, ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι τα ληφθέντα σε βάρος του μέτρα έθιξαν τη φήμη του και, ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί του πρέπει να απορριφθούν.
- 139 Όσον αφορά, τρίτον, το επιχείρημα του προσφεύγοντος που αντλείται από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, κατά πάγια νομολογία η αρχή της αναλογικότητας συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και επιτάσσει να είναι τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου της Ένωσης μέσα πρόσφορα για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων από την οικεία ρύθμιση σκοπών και να μη υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξή τους [αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 122· της 25ης Ιουνίου 2015, Iranian Offshore Engineering & Construction κατά Συμβουλίου, T-95/14, EU:T:2015:433, σκέψη 60 (μη δημοσιευθείσα), και της 14ης Μαρτίου 2017, Bank Tejarat κατά Συμβουλίου, T-346/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:164, σκέψη 149].

- 140 Βεβαίως, τα δικαιώματα του προσφεύγοντος περιορίζονται ως ένα βαθμό λόγω των ληφθέντων σε βάρος του περιοριστικών μέτρων, δεδομένου ότι δεν μπορεί, ιδίως, να διαθέτει τα κεφάλαιά του που ενδεχομένως βρίσκονται στο έδαφος της Ένωσης ή να τα μεταφέρει προς την Ένωση, εκτός εάν του δοθεί ειδική άδεια. Ομοίως, τα μέτρα σε βάρος του προσφεύγοντος μπορούν, ενδεχομένως, να προκαλέσουν ως ένα βαθμό τη δυσπιστία ή την επιφυλακτικότητα των συνεργατών και των πελατών του ως προς τον ίδιο.
- 141 Ωστόσο, από την εξέταση του τρίτου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι το Συμβούλιο ορθώς διατήρησε το όνομα του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους στηριζόμενο στις επαγγελματικές σχέσεις που διατηρούσε ο προσφεύγων με κεντρικά πρόσωπα του καθεστώτος, μεταξύ άλλων με τον Maher Al-Assad. Ως εκ τούτου, ο αιτών πρέπει να θεωρηθεί ως εξέχων επιχειρηματίας δραστηριοποιούμενος στη Συρία.
- 142 Η απόφαση περί διατήρησης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, καθόσον στηρίζεται στο κριτήριο σχετικά με τη συνεργασία του προσφεύγοντος με το συριακό καθεστώς μέσω των στενών επιχειρηματικών σχέσεων του με τον Maher Al-Assad και, επομένως, μέσω της στηρίξεώς του στο εν λόγω καθεστώς, είναι πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού γενικού συμφέροντος τον οποίο επιδιώκει η πολιτική των περιοριστικών μέτρων που υιοθέτησε το Συμβούλιο, δηλαδή του τερματισμού της καταστολής του άμαχου πληθυσμού στη Συρία, η οποία στοίχισε τη ζωή σε χιλιάδες πολίτες. Ο σκοπός αυτός εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο των προσπαθειών για τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας που προβλέπονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ, το οποίο αφορά τις διατάξεις για την εξωτερική δράση της Ένωσης, και είναι, κατά συνέπεια, θεμιτός.
- 143 Όσον αφορά τον φερόμενο ως δυσανάλογο χαρακτήρα της διατήρησης του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 133 και 134 ανωτέρω, το άρθρο 28, παράγραφος 6, της αποφάσεως 2013/255, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει τη δυνατότητα, αφενός, να επιτρέπεται η χρήση των δεσμευμένων κεφαλαίων για την κάλυψη βασικών αναγκών ή την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων και, αφετέρου, να χορηγούνται συγκεκριμένες άδειες για την αποδέσμευση κεφαλαίων, άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή οικονομικών πόρων (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 364, και της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 127).
- 144 Περαιτέρω, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους δεν μπορεί να χαρακτηριστεί δυσανάλογη λόγω του φερόμενου ως εν δυνάμει απεριόριστου χαρακτήρα της. Συγκεκριμένα, η διατήρηση αυτή αποτελεί το αντικείμενο περιοδικής επανεξετάσεως (ετήσιας τουλάχιστον) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι θα διαγράφονται τα πρόσωπα και οι οντότητες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια για να περιλαμβάνονται στους εν λόγω καταλόγους (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 365, και της 15ης Νοεμβρίου 2012, Al-Aqsa κατά Συμβουλίου και Κάτω Χώρες κατά Al-Aqsa, C-539/10 P και C-550/10 P, EU:C:2012:711, σκέψη 129).
- 145 Όσον αφορά τις φερόμενες ζημίες που υπέστη ο προσφεύγων κατόπιν της διατήρησης της εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους και, κατά τις οποίες, οι επιχειρήσεις του έχουν καταστραφεί και η δική του ζωή, καθώς και της οικογενείας του, βρίσκονται σε κίνδυνο, πρέπει να τονιστεί, καταρχάς, ότι ο προσφεύγων δεν ζήτησε με τα αιτήματά του την αποκατάσταση των ζημιών αυτών.

- 146 Συναφώς και εν πάση περιπτώσει, πρέπει να διαπιστωθεί στη συνέχεια ότι, για την απόδειξη της υπάρξεως των προβαλλόμενων ζημιών, ο προσφεύγων προσκόμισε μόνο τη δική του μαρτυρία, καθώς και φωτοαντίγραφα ασπρόμαυρων κακής ποιότητας φωτογραφιών στις οποίες απεικονίζεται κάτι που μοιάζει με κατεστραμμένο κτίριο. Επομένως, τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ο προσφεύγων δεν αρκούν για να καταδειχθεί η ύπαρξη των εν λόγω ζημιών.
- 147 Τέλος, πρέπει να υπομνησθεί ότι η σημασία των σκοπών που επιδιώκουν οι προσβαλλόμενες πράξεις μπορεί να δικαιολογήσει ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις, ακόμη και σημαντικές, για τον προσφεύγοντα χωρίς αυτό να επηρεάζει τη νομιμότητά τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-256/11, EU:T:2014:93, σκέψη 191).
- 148 Επομένως, δεδομένης της πρωταρχικής σημασίας της διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, οι περιορισμοί του δικαιώματος στην περιουσία και στη φήμη του προσφεύγοντος τους οποίους ενδεχομένως συνεπάγονται οι προσβαλλόμενες πράξεις δικαιολογούνται από σκοπό γενικού συμφέροντος και δεν είναι δυσανάλογοι σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς.
- 149 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων και από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων

- 150 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της απαγορεύσεως διακρίσεων προβάλλοντας για τη διατήρηση της εγγραφής του ονόματός του στους επίμαχους καταλόγους αιτιολογία παρόμοια με εκείνη που προβλήθηκε για την εγγραφή των ονομάτων των M. Hamcho και A. Jaber. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, συναφώς, ότι η εν λόγω αρχή δεν συνεπάγεται μόνον ότι παρόμοιες υποθέσεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο, αλλά επίσης ότι διαφορετικές υποθέσεις αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο. Κατά την άποψή του, αν και είναι αληθές ότι χρησιμοποίησε τον ίδιο νόμιμο εκπρόσωπο που είχαν οι M. Hamcho και A. Jaber, εντούτοις τα πραγματικά περιστατικά που του προσάπτονται και η επαγγελματική του κατάσταση διαφέρουν πλήρως από τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται σε αυτούς και από την επαγγελματική τους κατάσταση.
- 151 Το Συμβούλιο αμφισβητεί τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος.
- 152 Κατά τη νομολογία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η οποία αποτελεί θεμελιώδη δικαιοκή αρχή, απαγορεύει να αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο παρόμοιες καταστάσεις ή να αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν αυτού του είδους η αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2009, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, T-390/08, EU:T:2009:401, σκέψη 56).
- 153 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, όπως προέβαλε το Συμβούλιο με το υπόμνημα αντικρούσεως, τα επίμαχα μέτρα επιβλήθηκαν στον προσφεύγοντα κατόπιν ατομικής αξιολογήσεως, η οποία στηρίχθηκε σε συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, η αιτιολογία και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε το Συμβούλιο για να διατηρήσει την εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους επίμαχους καταλόγους διαφέρουν, όπως το αναγνώρισε και ο ίδιος, από την αιτιολογία και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε το εν λόγω θεσμικό όργανο για να διατηρήσει την εγγραφή των ονομάτων των M. Hamcho και A. Jaber στους εν λόγω καταλόγους. Βεβαίως, τα ονόματα των τριών αυτών προσώπων έχουν εγγραφεί στους καταλόγους αυτούς λόγω των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, δεδομένου ότι, ακόμη και αν οι δραστηριότητές τους διαφέρουν, τα πρόσωπα αυτά αποκομίζουν οφέλη από το συριακό καθεστώς και το στηρίζουν

(κριτήριο των εξεχόντων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στη Συρία). Ωστόσο, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο αντιμετώπισε την κατάσταση του προσφεύγοντος κατά τον ίδιο τρόπο με την κατάσταση των M. Hamcho και A. Jaber.

- 154 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 155 Πρέπει επομένως να απορριφθεί ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως και, συνεπακόλουθα, η παρούσα προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 156 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε, πρέπει να φέρει τα δικαστικά του έξοδα, καθώς και τα έξοδα του Συμβουλίου, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του εν λόγω θεσμικού οργάνου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Ο Khaled Kaddour φέρει τα δικαστικά του έξοδα, καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Γρατσίας

Labucka

Ulloa Rubio

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 31 Μαΐου 2018.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	1
Ως προς την αρχική εγγραφή του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους προσώπων σε βάρος των οποίων λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα	2
Ως προς την εκ νέου εγγραφή και τη διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους προσώπων σε βάρος των οποίων λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα	4
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	6
Σκεπτικό	6
Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από κατάχρηση εξουσίας και από παραβιάσεις των αρχών της χρηστής διοικήσεως, της αρχής του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και από προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής	7
Επί της πρώτης αιτιάσεως, αντλούμενης από κατάχρηση εξουσίας	7
<i>Επί της δεύτερας αιτιάσεως, η οποία αντλείται από παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως</i>	<i>9</i>
<i>Επί της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής και από παραβίαση των αρχών του δεδικασμένου και της ασφάλειας δικαίου</i>	<i>10</i>
Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από παράβαση του άρθρου 266 ΣΛΕΕ	13
Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως	15
Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων και από παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας	22
Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων	25
Επί των δικαστικών εξόδων	26